

Carte des environs d'Amsterdam: représentant d'un coup d'oeil les avenues fortifiées avec les inondations autour de cette ville célèbre, telles qu'elles étoient vers la fin de septembre 1787, et en même tems les quartiers des troupes prussiennes et l

<https://hdl.handle.net/1874/290950>

Biblioth. Rhen.-Traj.

d. d.

Vir Cl. G. Moll.

MAPPÆ MILITARES.

Sect. **III.**

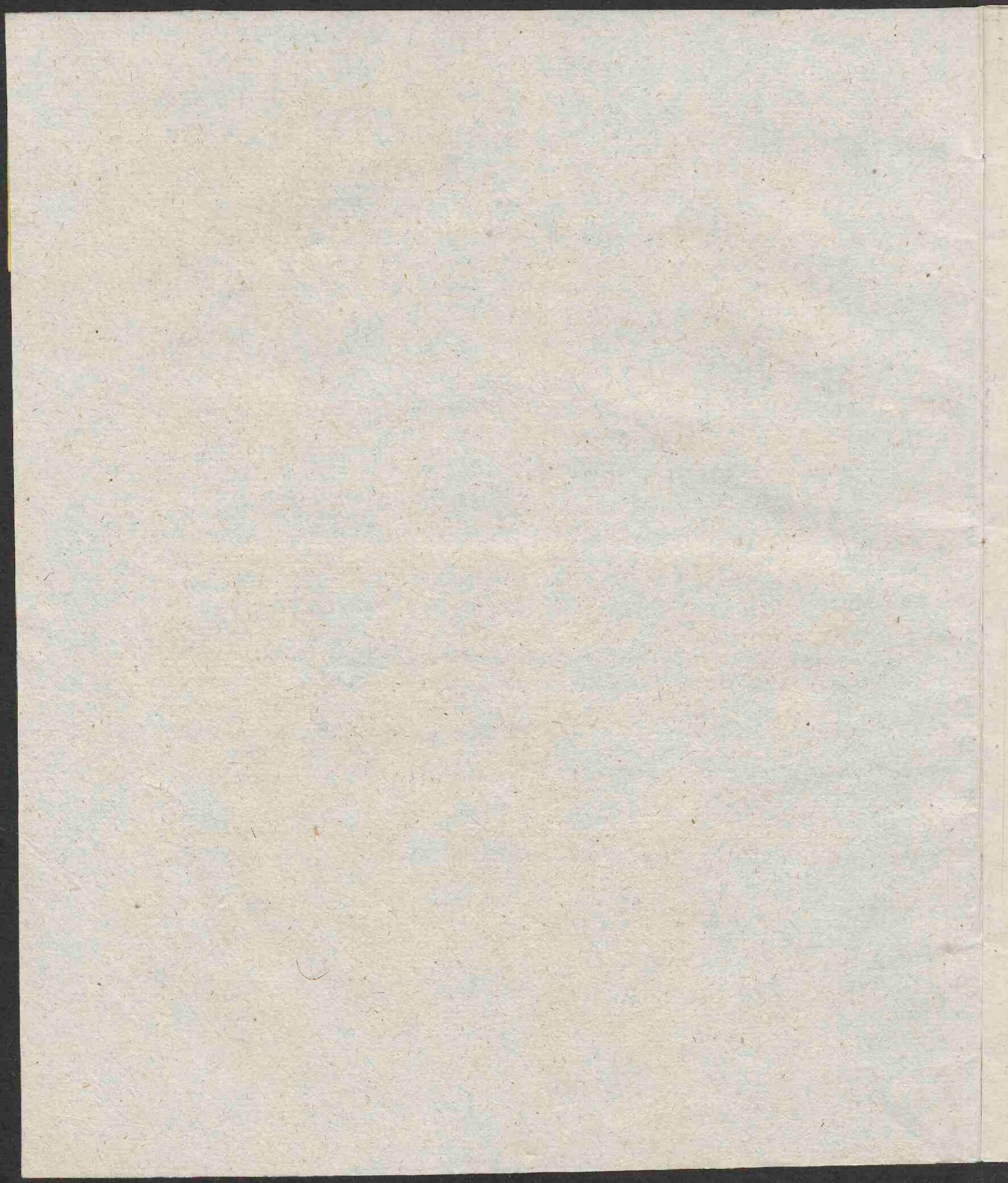
I3. Belg. Sept

N°. 28.

654 d

27

KORTE BESCHRYVING
VAN
ALLE VERSCHANTSINGEN
DIE TEGEN HET EINDE DER MAAND SEPTEMBER 1787,
IN DEN OMTREK
DER
VERMAARDE STADT AMSTERDAM
AANGELEGT ZYN
EN
DE ATTAQVES DER KON. PR. TROVPPES
OP DEN EERSTEN OCTOBER
ONDER BEVEL
VAN ZYN DOORL. HOOGHEID
DEN
REGEERENDE HEER HARTOG VAN BRONSWYK
BENEVENS
DE GEMAAKTE INONDATIEN
VOLGENS
DE HIERVAN GEMAAKTE NAUWKEURIGE KAART.

BIELEFELD,
GEDRUKT BY FRANS WILLEM HONÆUS,
KONINGL. PRUYSS. GEPRIVIL. BOEKDRUKKER.

1789.

Deeze bladeren zyn de navyzing eener kaart, tot dewelke de ruymte van tyd in de winterquartieren by Amsterdam gelegenheid gegeven heeft. Het oogmerk is, om daarin in eens te kunnen overzien alle de attaques, die in den hollandschen veldtogt om en by de vermaarde stad Amsterdam voorgevallen zyn, op dien merkwaardigen dag, die aan alle openbare en dadelyke onlusten in de Republyk der vereenigde Nederlanden een einde gemaakt heeft.

De uitgebreidheid van het terrein, de smalle wegen en dyken, waarvan de breedste niet over 20 voet breed zyn, en waarop alle de attaques voorvielen; zyn de oorzaak, dat men dezelve breeder dan gewoonlyk heeft moeten schetsen, zynde het anders niet mooglyk, de verschantingen duydelyk daartestellen.

Hoewel nu deezen arbeid de goedkeuring weggedragen heeft van verscheidene ervarenere Pruyss. Generaals, als mede van kundige mannen in Amsterdam, die my de bescheidenheid verbied hier te noemen, niet tegenstaande geene moeyte gespaart is, om ydere byzonderheid opteheldern, in zooverre zulks by zodanige verwarde omstandigheden, in afwezigheid der aanleggers, mooglyk was; en het ook niet onaangenaam zyn zal, hier de middelen der verdediging van de groote, vermaarde, ryke en machtige koopstadt Amsterdam met een opzlag van het oog te kunnen overzien: zal men in dit werk echter geene volmaaktheid vordern, maar het zelve na de gelegenheid des tyds gelieven te beoordeelen. Bielefeld, den 31. Jul. 1789.

Den Auctheur.

De wapenstilstand, door Z. D. H. den Heere Hartog van Bronfwyk, zeedert den 26 Septbr. aan de stadt Amsterdam tot eene minnelijke schikking toegestaan, had de gewenschte uytwerking niet. Het defensiewezen bediende zich daarvan, om de toegangen tot de stadt nog meer te versterken en de inondatien grooter te maken. Om deeze reeden wierd op den 30 Septbr. de wapenstilstand opgezegd, en de K. Pr. Trouppes moesten van des morgens vroeg tot in den laaten nacht marscheeren, om de quartieren te betrekken zoo naby mooglyk by alle zodanige versterkte posten, als Z. D. Hoogheid voorneemens was, des volgenden morgens, den eersten October, te attaqueren.

Attaques der Trouppes, die Z. D. Hoogheid by zich behouden had, onder Zyne immediate orders.

I. ATTAQUE

Op halfweg Haarlem en de aldaar aangelegte schantfen.

Nawyzing der Nommers.

- 1) Eene battery tusschen de eerste en tweede schutzluys van Haarlem af, bezet met drie Twaalfponders en twee Haubitsers, voorzien van spaansche-ruiters en pallisaden. De ecne Twaalfponder defendeerde den Sparendamschen dyk, en de beide andere den weg van Haarlem.
- 2) Op den gemelden weg een verhak, als ook
- 3) Eene gedemolieerde brug op denzelven weg.
- 4) Op den weg van Slooten een geladen zwaar kanon agter de brug en het zluysje te Osdorp, hetwelk de Pruyssen onbezet vindende, wilden vernageln: waardoor het losging, de wacht uit de huizen te Osdorp en van den laasten stuyver deed vluchten, die daarop de bezetting op halfweg Haarlem in allarm bragt.

Deeze verschantfingen zyn door den Majoor van Burghagen met het Grenadierbataillon van het Regiment van Knobelsdorff ingenomen. Hy was den 30 September s'avonds ten 9 uren te Aalsmeer s'cheepgegaan met zyn Bataillon en 2 Compagnien van Marwitz benevens 20 Jagers. Zy landden des volgenden morgens ten half 2 uren niet verre van Slooten by

- 5) Alwaar een Officier met 30 man ter bedekking der s'cheepen geposteerd bleef. De 2 Compagnien van Marwitz onder bevel van den Majoor van Schmude bezetten Slooten en alle toegangen tot dit dorp, stelden voorposten uyt, en zonden patrouilles tot aan Overmeer op den weg van Slooten na den Overtoom.

Door deze positie wierd de onderneeming van den Majoor van Burghagen op Swanenburg of halfweg Haarlem gedekt en ondersteund. Om dezelve reeden wierd ook de zogenaamde uytweg van Amsterdam over het eerste Haarlemmer tolhek komende en tusschen Slooten en Osdorp invallende met 30 man bezet, en men hield overal den rug vry. Na dat nu de Majoor van Burghagen de verschantfingen op de sluyzen van halfweg Haarlem vermeesterd had, deed hy op den Haarlemmer weg na Amsterdam door zyne 20 Jagers de voorposten bezetten. Deeze ses Compagnien hadden geen kanon by zich.

II. ATTAQUE

Op de verschantfingen der Koenekade, Kalfjeslaan, de Schinkel en van agtern op Amstelveen.

- 6) De Koenekade vyfmaal doorsneden.
- 7) Schantse op het eind derzelve, digt by den Amstelveenschen weg, bezet met 2 Drieponders, die en barbe of over bank schoten.
- 8) Schants in de laan tegens het Kalfje, met 2 Sesponders en 2 Drieponders bezet, voorzien van spaansche-ruyters en pallisaden.
- 9) Deze laan, ook genaamt het kleine loopveld, met verscheide doorsnydingen en verhakke.
- 10) Nog eene schants op den Amstelveenschen weg by de Kalfjeslaan tegen Amstelveen, naby de voorgaande, bezet met 2 Sesponders en een Drieponder, voorzien van pallisaden.
- 11) Traversen, doorsnydingen met en zonder kanon, opgegrave gate, verhakke, spaansche-ruyters en pallisaden langs de Schinkel.

Deeze

Deeze verschantfingen zyn door 2 Compagnien van het Regiment van Marwitz, te weten de Lyfcompagnie en v. Hanffengel, onder bevel der Majoors van Götz en van Hanffengel geattaqueerd en weggenoomen, zynde dezelve van agtern tot in Amstelveen doorgedrongen. Zy waren des nachts ten 12 uuren uit Aalsmeer gemarscheerd, langs den Oofteinder- en Noorderdyk, over de Buytenkade na het Karnemelks-gat en wel man voor man, zynde deeze smalle en voor een groot gedeelte overstroomde binnenweg ten uitersten moeylyk te passeeren. Van deezen Noorderdyk of rechts af, zagen zy by

- 12) Eene Amsterdamsche wacht van 25 man op het Noorderpad agter de afgebrooken kassenbrug, men konde zy by hun wachtvuur duydelyk bemerken, dog de stilte der Pruyssen was oorzaak, dat deeze niet van hun ontdekt wierden.
- 13) Het Noorderpad, niet verre van den Amstelveenschen weg, tweemaal doorsneden.

III. ATTAQUE.

Met deeze attaque der bovengemelde twee Compagnien van Marwitz ver-eenigde zich het Bataillon van Langelair en 20 Jagers, die onder geleide van den Capityn van Hirschfeld, General-Adjutant van Z. D. Hoogheid, te Aalsmeer ingescheept waren, en over het Haarlemmer en nieuwe Meer ten vier uuren des morgens aanlanden by de plaats

- 14) vervolgens tusschen de Catoendrukkery het groene Woud, en de Buyten-plaats de Geele-Klok op den Amstelveensche weg kwamen; twee Compagnien daarvan, gecommandeerd door den Majoor Muffling, hielden aldaar post, om des noods, die geenen tegen te houden, die van Amsterdam langs den Overtoom wilden toeschieten.

Met de twee overige Compagnien bezette de Majoor van Langelair de ver-overde schantfen van de Koenekade af tot aan de Schinkel toe. Deeze ses Compagnien hadden insgelyks geen kanon by zich.

IV. ATTAQUE

Van vooren op Amstelveen en de daaromtrent gemaakte verschantfingen.

- 15) Verhakke en traverfen met pallisaden, spansche-ruyters en gaten voorzien, bezet met voetvolk.

- 16) Battery van 4 Sesponders aan de rechter en linker zyde der wipbrug agter het fluysje, waarvan het eene den Schinkeldyk en de Noordammerbrug, twee andere den weg rechtuyt na den Uythoorn en het vierde het groote loopveld na Ouderkerk defendeeren moest; dog deezen laatste Sesponder gebruykte men, waar men het noodig oordeelde.
- 17) Eene schants, de Turffschants genaamd, dog niet voltooyd.
- 18) Eene battery van drie kanons ter defensie van het groote loopveld, zynde de weg na Ouderkerk.
- 19) Twee doorsnydingen in deezen dyk.

Deeze verschantsingen wierden door Z. D. Hoogheid in Hoogst Eige Persoon met 80 Jagers en het Grenadier-Bataillon van Drost van het Woldecksche Regiment geattaqueerd, en ingenoomen, waarop zy van voren tot Amstelveen doordrongen.

Deeze troupes waren ten een uur des nagts van Kudelstaart, als het Hoofdquartier, uytgemarscheerd langs den smalle Ring- en Legmeerdyk over de herstelde Noordammerbrug. Zy hadden twee Sesponders en vier Haubitfers tot de attaque met zich genoomen, maar op den smallen weg konde er maar een van gebruykt worden, die tusschen het verhak en de eerst ingenome traverse geplaaft wierd. Deze attaque wierd ondersteund door de twee overige Bataillons van het Regiment van Woldeck en hondert Huzaaren.

Attaques door de gedetacheerde Troupes onder bevel van den General-Majoor Graaf van Kalkreuth.

Vier dubbelde attaque op Ouderkerk en de verschantsingen daaroemtrent.

V.

Aan de Linker - of West - zyde der Amstel.

- 20) Battery agter de afgebrooke brug van de bovenkerker poldersluys, met twee Twaalfponders bezet.
- 21) Aangelegde verhakken op den dyk.

Op

Op deezen dyk kwam de Colonel van Kökeritz met 30 Jagers en twee Compagnien van het Regiment van Budberg van den Uythoorn zonder kanon tot de attaque, ondersteund door het Esquadron van den Majoor van Krahn van het Regiment van Kalkreuth.

VI.

Aan de Rechter - of Oost - zyde van den Amstel.

- 22) Battery van twee Sesponders met pallifaden en eene doorsnyding.
- 23) Verscheide verhakke op deezen dyk.

Hier heeft de Majoor van Ledebur met zyne Compagnie van het Regiment van Marwitz, voorzien van een Sesponder geattaqueerd.

Hy marscheerde den 30 Septbr. s'nademiddags ten 4 uuren van den Uythoorn tot aan de boerehuysen naby de verschantsingen, waar hy s'nachts bleef en den volgende morgen ten 5 uuren het sein tot den aanval verwachtte.

VII.

Aan de Linker - of Westelyke zyde der Bullewyk.

- 24) Battery agter eene weggenoomme brug, met drie Sesponders bezet.
- 25) Eene doorsnyding in den dyk.

Aan deeze zyde heeft de Ritmeester van Quitzow en de Capityn van Zschock met zyne Grenadier-Compagnie van het Regiment van Budberg met een Haubitzer, een Sesponder en een Drieponder geattequeerd. Zy kwamen van Abkoude en hadden de Lyfcompagnie Curassiers van Kalkreuth tot ondersteuning.

VIII.

Aan de Rechter - of Oost - zyde van de Bullewyk.

- 26) Battery met eene gragt, met twee Drieponders bezet, dicht by het kerkhoff der Portugeefche Jooden.
- 27) Twee doorschnydingen in de Ouderkerkerlaan.

28) Eene

- 28) Eene borstweering van timmerhout waaragter twee Sesponders. Deeze en het Jooden-kerkhoff wierden door de Salmfche Jagers met een leevendig vuur verdedigd.
- 29) Verhak en eene doorfnyding.

Op deeze verschantfingen kwam de Ritmeester van Kleift van het Regiment van Kalkreuth, met Scherpschutters van het Regiment van Eichman tot de attaque van Abcoude langs den Broeker weg en de Suwe, doch zonder kanon.

- 30) Twee Sesponders op de Amstelveensche laan gericht.
- 31) Twee zwaare Achtponders tot reserve op den Amsteldyk.

IX. ATTAQUE

Op de Duyvendrechtse brug en de verschantfingen daaromtrent.

- 32) Battery van een Twalfponder, een Drieponder en een Haubitzer op den Ringdyk beoosten of aan de rechterzyde van de wipbrug, enfileerende den weg door de Duyvendrecht.
- 33) Eene battery op denzelve dyk aan de linkerzyde of beweften de wipbrug van twee Sesponders, welke den Duyvendrechtse weg van de westzyde flankeerde.
- 34) Eene derde voor de brug, meer vooruyt met twee kanons, en
- 35) Eene borstweering voor voetvolk.
- 36) Verscheide doorfnydingen, weggenome bruggen en verhakken, op de Duyvendrechtse weg.
- 37) Plaats waar twee schuyten yder met twee kanons bezet gelegen hebben op de Ringsloot agter de boomen by het Rechthuys.

Hier hebben de Colonel van het Regiment van Kalkreuth van Borstell, en de Majoor van Diebitfch met zyne en met den Capityn van Schlichting Grenadier-Compagnie van het Regiment van Budberg geattaqueerd met een Sesponder en een kanon te paard, ondersteund door de Compagnie van Schmude van het Regiment van Marwitz, en een Compagnie Curassiers van 't Regiment van Kalkreuth, komende langs den weg van Abcoude.

X. ATTA-

X. ATTAQUE

Op het Weesper Tolhek en de schantfen daaromtrent.

- 38) Batterij van twee Sesponders agter de afgebrande brug van de Ringsloot.
- 39) Nog eene meer, vooruyt agter de afgebrande brug van de Molenweetering voor voetvolk.
- 40) De Bylmermeerdyk tweemaal doorsneden en daarop een vrystaand kanon, om den Weesper weg te flanqueeren.
- 41) Een tweede vrystaand kanon by de Vierhuysen op den Stammerdyk, tot hetzelfde oogmerk kort voor de attaque daargebragt en agter de boomen geplaatst.
- 42) Twee doorfnydingen in den stammerdyk.
- 43) Plaats, waar twee schuyten, yder met twee kanons bezet, op den Diem gelegen, die de Pruyssen geweldig van de oostzyde flanqueerden.

Deeze schantfen wierden onder bevel van den Gen. Majoor Graaf van Kalkreuth met 40 Scherpschutters van 't Eichmansche Regiment, twee Compagnien van Marwitz onder Commando van den Lieutenant Colonel van Hiller, met twee Twaalfponders, een Haubitzer, een Sesponder en een kanon te paard geattaqueerd, ondersteund van eene Grenadier-Compagnie van het Bataillon van Diebitzsch, Regiment van Budberg, en de Curassier-Compagnie van den Colonel van Eichstad, Regiment van Kalkreuth. Zy waren van Weesp, Geynbrug en Driemond gekoomen.

XI. ATTAQUE

Op M u y d e n.

- 44) Tuyn van een Burgemeester uyt Weesp, genaamd de Landskroon, aan de linker- of westzyde der Vecht, van waar de stad Muiden uyt twee Haubitfers beschooten wierd.

Het Grenadier-Bataillon van Slotheim van het Eichmansche Regiment stond verdeeld op beide zyden der Vecht, ydere helft had eene Compagnie Curassiers achter zich tot ondersteuning, en moesten daar de uytwerking der Haubitzers afwachten.

Nog eenige aangelegde Verschantfingen en Vlottende
Batteryen om Amsterdam, die op den 1 October
niet geattaqueerd zyn.

I.

Op Diemerdam, tot dekking van den Zee- of Muyderdyk
en de Zeefluys.

- 45) Battery van twee Twaalfponders, waarvan een de Zuyderzee en de andere den Zeedyk beschieten moest.
- 46) Een Sesponder op de naaft by geleegene battery.
- 47) Een lange borstweering, van welker noordelyke flanke met twee Sesponders den zeedyk, van de zuydelyke met een Drieponder de laagte, en het midden door voetvolk verdedigd werden moest.
- 48) Eene afgebroke brug met eene borstweering en een Sesponder verdedigd.
- 49) Eene doorsnyding, en op de naafte boerderey eene battery van twee Drieponders om den Diemschen dyk te defendeeren.
- 50) Eenige doorsnydingen op deezen dyk.

II.

By de Vinkenbrug.

- 51) Battery met eene gragt voorzien en met twee Sesponders bezet, om den Muyderweg en trekvaart te beschieten.

De Vinkenbrug was opgehaald en aan weerzyden kleine borstweeringen aangelegd, die door Scherpschutters van 't Sternbachsche en Salmfche Corps zouden verdedigd worden.

III.

III.

By de Diemerbrug.

- 52) Batteryen aan weerzyden der brug, die den Diemerweg kruisden, en de Duyvendrechtse laan flanqueerden.
- 53) Doorsnydingen in deezen weg.
- 54) Twee batteryen met zwaar geschut, die het Weesper-tolhek beschooten en van waar men ook op den 1 October de attaque van den Generaal - Majoor van Kalkreuth zocht te benadeelen.
- 55) Eene doorsnyding niet verre van daar.
- 56) Eene battery van twee Sesponders die de Vinkenbrug beschoot.
- 57) Een opening in den weg meer vooruyt.
- 58) Twee reserve kanons te Diemerbrug.

IV.

By de Hardeveldsche brug.

- 59) Battery beoosten of aan de rechter zyde van de brug met twee kanons.

Deeze brug was niet gedemolieerd, alleen waren de planken losgebroken.

V.

Aan het eynde van den Overtoom, op de Slooter en Amstelveensche Wegen.

- 60) Traverse op de Slooter weg by het nieuwe Huys te Vraag met een Sesponder en een Drieponder bezet.
- 61) Opening in deezen weg, om den toegang moeylyk te maaken en tevens de binnenpolder van Slooten en Slooterdyk met Haarlemmermeerwater te inundeerden.
- 62) Een verhak op den Duyker (eene kleine sluis) by het Huys te Vraag.

- 63) Laaste schants na Amsterdam dicht by den Overtoom op den Amstelveensche weg met twee Sesponders bezet.

VI.

Vlottende Batteryen.

- 64) Plaats in den Amstel over het Kalfje, waar eene vlottende battery van vyf platte schuyten gelegèn, yder bezet met twee yzere kanons op scheeps-affuyten of rolpaarden, die dicht by elkander dwars over den Amstel lagen, ter bescherming van de Kalfjeslaan en den Amsteldyk.
- 65) Plaats in den Amstel dicht voor de stadt, waar eene tweede vlottende battery lag, bestaande uyt een vierkant lichaam van zwaare balken en kurk te zaamen gesteld, van boven met zeyldoek omtrokken, aan weerzyden met vier, en aan beide eindens yder met twee schietgaten voorzien, en met twaalf Sesponders bezet.
- 66) Plaats, waar eene soortgelyke noch niet voltooyde battery, op de schinkel aan het einde van den Overtoom lag, zullende dienen ter verdediging van het Haarlemmer meer.

ATTAQUE op de traverse voor Weesp den 23 September. (*)

- 67) Traverse voor Weesp met twee zwaare kanons en een Drieponder bezet.
- 68) Doorsnydingen en verhakken op den weg van de Vinkenbrug aan de zyde van de smalle Weesp.
- 69) Doorsnydingen en verhakken op den weg van Abcoude na Weesp, genaamd het Geyn, waar des nachts te vooren reeds alles in beweging was.

Deeze traverse benevens Weesp zouden van Abcoude uyt overvallen worden door de Luytenants van Wiertsbitzky van het Regiment van Kalkreuth, en van Vaerst *1te*, met 30 Grenadiers van het Bataillon van Slotheim en een Drieponder, ondersteund door verscheiden detachementen deels Cavallery deels Infantery; maar deeze attaque mislukte, want de bezetting bericht daarvan gekregen hebbende, was op zyn hoede en had nog in denzelve nacht twee Achtienponders en een Drieponder in de traverse gebragt.

Over

(*) Hoewel deeze attaque niet op den eersten October geschied is, behooren echter de schansen tot de nieuw aangelegde,

Over de Inundation.

Indien men op de kaart den geheelen omtrek van Amsterdam in oogenschyn neemt, zoo als dezelve is tusschen Amsterdam en Halfweg Haarlem, Aalsmeer, Kudelstaart, De Nes, Abcoude, Weesp en Muyden: kan men zeggen, dat dit geheele terrein geïnundeert was: want op plaatsen, waar de kunst werkloos gebleven was, had de Natuur alles rykelyk vergoed en voor krygsoperatien onoverkomenlyke hinderpalen in den weg gelegd. Men weet, dat in Holland alle wegen tusschen slooten leggen en alle laage Landeryen of polders met talryke, breede en diepe slooten doorsneden zyn.

Eene maatige inundatie, ter diepte van $\frac{1}{2}$ tot 1 Voet bedekt deeze slooten, en maakt dezelve in het brakke water op den zwarten veengrond onkenlyk en gevaarlyk, en het doorkoomen door zulke landeryen onmooglyk. Daar in tegendeel eene al te hooge overstrooming niet alleen meer schaade voor het land brengt, maar ook een middel aan de hand geeft, geschut en volk met vlotshuyten en schepen om de schantfen heen, tot de attaque aan te voeren.

Het al te hooge water in de groote en kleine Duyvendrecht had hiervan byna een voorbeeld kunnen opleeveren. Door de gepointeerde en blaauw geillumineerde lyn zal den geheelen omtrek der inundatie nog merkbaarder worden. Deeze inundatie nu wierd uyt de Zuyderzee, het Haarlemmer meer, den Amstel en de Vecht op de volgende wyze geformeerd.

Door de sluyzen te Amsterdam aan het Y of den Ystroom en in den Amstel; de Yperflooter of Jaaphannes Sluys en de Diemerdammer Sluys, beide aan den Muyder Zeedyk, wierd het Y- of Zuyderzee-Water in den Amstel tot de hoogte van den Amsterdammer-pyl, dat is tot de hoogte van den gewoonen vloed in het Y voor de stadt binnen gelaten, en in tegendeel door het sluyten der sluyzen by laag water of ebb het van boven afkomende water der Rivieren opgehouden, waardoor hetzelve ten minsten $1\frac{1}{2}$ voet boven het gewoone Somerwater ryzen moest. Daar nu alle Landeryen tusschen Muyden, Weesp en Amsterdam aan den Amstel, de Muyder- en Weesper-Trekvaart leggen, en deeze laatste als armen van den Amstel met denzelve gemeenschap hebben, konden zy zeer gemaklyk geïnundeerd worden, door het openen der sluyzen of door gemaakte openingen in de dyken en kaden.

I.

Overstroomde landeryen aan de Oostzyde van den Amstel, volgens aanwyzing der Letters en Nummers.

De Boven-amstel-polder wierd overstroomd door eene opening (a) in het Oetjes-pad en het water stond hier twee voet op zyn hoogst.

Het uytgemalen en droog gemaakt Diemermeer ligt omtrent veertien voeten laager als het gewoone zomerwater in den Amstel. Het was dus niet geraaden hetzelve te inundeeren, terwyl alles daarin had moeten te grond gaan, en het wederom uytmalen en droog maken ongelooflyke kosten had moeten veroorzaaken.

De Diemerpolder was overstroomd door twee openingen, de eene in de Muyder Trekvaart (57) en de andere (b) in de Diemerkade dicht by het Tolhek. Dit land was iets meer als dras.

De Schoolmolen- en Hopmans-polder waren geïnundeerd door twee openingen in de Overdiemer-polderkade voorby de Vinkenbrug by (c) en (d). Dit land was meest dras.

De Gemeenschapspolder, bestaande uyt zeven kleine polders hadden hunne inundatie door twee doorsnydingen in den stammerweg of dyk (42) en door twee andere (68) in den weg niet verre van Weesp uyt de smalle Weesp. Dit terrein was een halve voet diep onder water.

De Bloemendaler-polder was een voet diep onder water gezet uyt de Vecht door twee openingen (e en f) in den Bloemendaler weg.

De Geyn- en Gaasper-polder uyt het Geyn een halve voet diep door eene opening (69) in den Geyndyk of weg van Weesp na Abcoude, alsmede de Aetsveldsche polder.

Het Bylmermeer legt zeer laag en is in het midden met water, droogt nooyt uyt, hoewel in drooge zomers de boeren daaromtrent woonende hetzelve weeten te doorwaden, maar in het najaar is zulks voor de voetgangers al te gevaarlyk.

De Venfer-polder overstroomd door eene opening (g) in de Ringsloot by de Venfer molen, en eene tweede (55) tusschen de Diemerbrug en het Weesper Tolhek ter diepte van een halven voet.

De groote en kleine Duyvendrechter polder, geïnundeerd door verscheide openingen in de Ringsloot by de Duyvendrechtche brug (h, h) door twee openingen naast elkander in (i en k) over het Kalfje, door eene boven het zoogenaamt molentje (l), door twee andere niet verre van de kleine Duyvendrechter poldermoolen (m), en door eene in den Bullewyker dyk

dyk (29). Men konde in deeze polders op vier voet water met schuyten vaaren. Deeze buytengemeene hoogte heeft veel bygedragen tot de inundatie der belendende polders, te weten, de Westeinder, Bullewyker, Oosten Westbylmer, en Hoolendrechter polders, die buyten dat beneden pyl leggen.

De Ouderkerker Rondehoeps-polder was overstroomd door eene opening (22) in de Rondehoeps-kade uyt den Amstel recht over de Bovenkerker polder-fluys, door eene tweede (25) aan de Westzyde der Bullewyk over het Portugeesche Jooden-kerkhoff, en noch door verscheide openingen (n,n) in de Rondehoepsse moolenkade. Het water stond een voet hoog.

II.

Overstroomde landeryen aan de Westzyde der Amstel.

De Stadt- of Pestpolder geïnundeerd uyt de stads gragt, of buytencingel door twee openingen (o) by eene Witmakery op den hoek, alleen maar dras.

De Buytenveldsche polder overstroomd door het openen der fluys aan de Weeteringspoort (p), door eene doorgraving van het Zaagmoolenspad (q), met water uyt den Amstel en door een duyker of kleine fluys op den Amstelveenschen weg niet verre van de Koekade met water uyt het Haarlemmermeer, meer dan een voet hoog.

De Middelpolder geïnundeerd door twee openingen in den Amsteldyk, tusschen Ouderkerk en de Amstelveensche laan (r,r), door de fluys in den Amsteldyk by Tulpenburg met water uyt den Amstel, en door eene daar tegenover leggende kleine sluyze op den Amstelveensche weg, niet verre van Kruysbergen met water uyt het Haarlemmermeer. Deeze landeryen waren ten minste twee voet hoog overstroomd.

De Bovenkerker polder is meest altyd, maar byzonder in het najaar zeer nat, zynde 10 tot 11 voet lager dan het Zomerwater in den Amstel, dus onnoodig, en niet raadzaam denzelven te inundeeren, terwyl verscheide moolens hun werk hebben om dezelve droog te houden. Door het stilstaan der moolens en door de belendende polders was immiddels het water zeer aangehoogd.

Alle overige landeryen van den Overtoom af, tusschen Amstelveen, de hand van Leyden, de Legmeer, Kudelstaart, Aalsmeer en het Haarlemmermeer leggen zoo laag, zynde voor een groot gedeelte uytgeveende turf-landen, dat zy by nat weer byna altyd onder water staan, of in het najaar door het Haarlemmermeer overstroomd worden, als het zelve hooger staat dan het Y, zoo als thans het geval was.

Over.

III.

Overstroomde landeryen aan de zuydzyde van de Haarlemmer trekvaart tusschen dezelve en het Haarlemmer-meer.

De Bovenwegspolder tusschen Slooten en het Huys te Vraag, de Aekerpolder, de Nieuwkerkerpolder, de Raasdorperpolder, de Bovenwegspolder tusschen Osdorp en Halfwegen zyn geïnundeerd met Haarlemmermeerwater door openingen in de meerdyken by Slooten en het Lutkemeer by Osdorp, over een voet diep.

De Binnenwegspolder, de Middelveldspolder en de Binnenpolder van Slooten en Slooterdyk waren slechts dras door het openen der fluyzen te Osdorp en Slooten, men was voorneemens deezen laasten polder door hulp van eene kleine fluys of duyker naby het Huys te Vraag op den Slooter weg en door de daarby gemaakte doorsnyding (6.) te overstroomen, dog deeze laatste wierd des nachts altyd door de boeren wederom toegemaakt.

IV.

Overstroomde landeryen aan de Noordzyde van de Haarlemmer trekvaart, tusschen Amsterdam en Halfwegen.

Door eenen duyker aan het einde der trekvaart op Halfwegen wierd het water uyt het Haarlemmermeer tot een aanmerkelyke hoogte in de Vaart gelaten en daaruyt navolgende polders overstroomd.

De Spieringhoorn polder door eene opening in (s) tot eene hoogte van twee a drie voet.

De Agterflooterdyker polder alleen maar dras, door eene opening der Waterkeeringen of Valdeuren aan de daarstaande watermoolen, waardoor het water uyt de trekvaart in deeze polder drong.

De Overbraakspolder alleen maar dras, door eene doorsnyding in den weg of dyk by (t).

Men had ook begonnen den Haarlemmer zeedyk niet verre van Slooterdyk in (u) te doorgraven, om de inundatie in eene totale Vloed te veranderen, doch gelukkig voor Amsterdam wierden de bewerkers deezer dwaaze onderneeming daaraan door de burgercavallery verhindert.

NB. Al wat op de kaart geel geillumineerd is, wyft de Amsterdamsche Batteryen, verschanste Toegangen, en de versterkte Posten aan.
